

Virtutis Solidæ Præcipua Impedimenta, Subsidia, Et Incitamenta

Commentationibus Illustrata, Omnium Usui Aptatis. Quæ Servire Insuper
Poterunt Pro Argumento Concionum: Uti Et Considerationum Tempore
Exercitiorum; præsertim verò pro gemino sacræ collectionis triduo; prout
ex subjectis hunc in finem elenchis patet. [...] Partes Tres

Impedimenta

Bellecius, Aloysius

Ratisbonæ [u.a.], 1755

Caput V. De respectu humano.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55524](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55524)

CAPUT V.

DE RESPECTU
HUMANO.

Quàm magnum solidæ virtutis impedimentum, quin imò exterminium sit, emersum illud ex inferis monstrum, respectus humanus, nullis coloribus fat depingi, nullo sermone fat exprimi potest. Is enim est execrabilis ille *deus filiorum Ammon, Moloch* dictus, (a) cui olim filii Israël teste Jeremia *institaverunt filios suos & filias suas*; (b) cùm etiam huic innumeri gratiæ partus, pia scilicet proposita, victimæ immolentur. Is est illud *idolum nomine Bel*, (c) quod non minorem modò animarum stragem, ac illud olim ciborum edere, tartarea ingluvie consuevit. (d) Denique est ille *draco magnus, quem colebant Babylonii*, (e) & cui ipse Cyrus Numinis
aliquid

(a) 3. Reg. 11. v. 33. (b) Jerem. 32. v. 35.
(c) Dan. 14. v. 2. (d) Dan. 14. v. 5. (e)
Dan. 14. v. 22.

aliquid inesse excors credebat. (f) Cùm turmatim cæci mortales etiam huic portento : *quid dicent homines?* timidum flectant genu. At Danielis exemplo (g) & ego huic stygio foetui larvam detrahere conabor, ejus I. stultitiam, II. tyrannidem, III. impietatem omnium conspectui exponendo; ostendamque, quod, licet commentitius hic deus, alter veluti Bel, *forinsecus* appareat *areus*; *intrinsecus* tamen sit *luteus*, (h) & cordato nemini formidandus.

§. I.

Respectûs humani stultitia.

I. **R**espectus humanus est vitiosa cupiditas hominibus placendi, eisque displicendi humilis metus, nos impellens ad plurima mala agenda, & bona omittenda, ut aliorum gratiam vel aucupemur, vel vituperium declinemus. Summam hujus vitii stultitiam esse, ex ipsa rei natura elucet.

I.
Præbabet
lutum
auro.

N 4

Quid

(f) Dan. 14. v. 23. (g) Dan. 14. v. 26.
(h) Dan. 14. v. 6.

Quid enim stultius, quàm nunc erubescere ob bonum, de quo æternùm gloriabimur; & gloriari de malo, cujus nos æternùm pudebit? plus timere diæteria mundi, quorum ineptiam nos ipsi explodimus; quàm judicia cœli, quorum æquitatem adoramus? malle perdere trium millionum gemmam, quàm futile vitrum; id est, integram majoris gloriæ & felicitatis æternitatem, quàm diurnum hominis favorem? malle offendere DEUM, qui *appendit tribus digitis molem terræ*; (i) quàm vilem homunculum, qui non est nisi *vapor ad modicum parens*? (l) nolle videri bonum, ne displiceas malis; licet ob id ipsum displiceas bonis. In summa: nolle se salvare; quia alii sunt ita amentes, ut velint damnari. Quæ hæc infania!

O famelice popularis auræ captator! fatere, quod res est. Ain', an ignominia afficeres amicum potentem, munificum, divitem, ut gratiam in eas apud lacerum, impotentem, ulcerosum,

(i) Isa. 40, v. 12.

(l) Jac. 4, v. 15.

sum, turpem mendiculum? An lacefferes regem, ne contristes ejus stabularium? O insane! injuriam, quam nec homini faceres, supremo Numini infers; cum eminenter major intercedat distantia inter illum & te, quam regem & servum. Et hanc infers illi DEO, à quo omnia habes, & unicè dependes: qui te eo ipso, quo hæc agis, momento eadem, qua muscam, facilitate contere potest; & quidem amore vermiculi, qui ipsa impotentia, miseria, indigentia est; cum irreparabili jactura inestimabilis lucri. Quid, quæso, amentia est, si hæc non est?

II. Sanè si mercator etiam ditissimus certò sciret, se non assecuturum mille aureorum fœnerationem, negligendo illud ipsum opus bonum, quod tu modò tam temerè, ne socium offendas, prætermittis, nullo id modo ob vanos timores intermissurus esset. Tu credis minimum gratiæ & gloriæ gradum hac ipsa pecuniæ summa infinite præstantiorem esse, tibi que pro omni æternitate longè utiliorem fore,

N s quàm

II.
Eligit malum majus, ut vitet minus.

quàm omnes totius orbis thesauros. Scis, pœnam, ob ejus neglectum tibi infligendam, acerbiolem fore omnibus suppliciis hujus mundi; & tamen in gratiam hominis, qui *pulvis exiguus est & nihilum*, (m) illum negligis, hanc incurris. Quæ hæc dementia! O Deum immortalem! ergone solùm cœlestia ejus generis bona sint, quæ jure prodigantur ob futilem quemque respectum, ob quem nec terrena negligenterentur.

Edic, si quis sibi pedem abscinderet, domum incenderet, gulam frangeret, ut levem culicis morsum effugiat; an non mente captus diceretur? Ah stulte! quid aliud agis, dum animam lædis, gratiam spernis, lustrales flammæ succendis; ut mordax aliquod verbum, inane ludibrium, momentaneæ irrisionis pulvisculum excutias? quis, obsecro, insanire te neget? O Domine! *aufer iniquitatem servi tui; quia insipienter egi*; (n) dum humanum favorem

(m) Isa. 40. v. 17. (n) 1. Paral. 21, v. 8.

vorem Divino prætuli. Pudet me à
facie insipientiæ meæ! (o) Plura effari
pudor vetat.

§. II.

Respectûs humani tyrannis.

I. **A**dhæc noxiæ hujus erubescentiæ
non solùm ingens stultitia, sed I. Privat li-
bertate
& existi-
matione. summa insuper tyrannis est. Quid
enim durius graviusque, quàm libe-
rum te alieno impetu regi? rationa-
lem te alterius errorem viæ ducem se-
qui? virtuti natum habere pro recti
norma aliorum vitia? sinere te in quam-
vis partem pro libitu flecti à lunatica
eorum opinione, qui cras denuo fe-
cisse te culpant, quod tamen, ut facias,
hodie volunt? Quid inclementius,
quàm subesse illorum cœcæ affectioni,
qui contrariis motibus in gyrum in-
star pilæ aguntur, ac in horas ridiculi
mutantur?

Et huic subesse in rebus summi mo-
menti, animæ ac æternitatis? recla-
mante

(o) Psal, 37. v. 6.

mante intellectus lumine, ingemiscen-
te conscientia, & Cœlitibus Nemesis
iram denunciantibus; & quidem huic
subesse tunc solum, quando agitur de
servitio & gloria Numinis; qui idem
jugum mox excutimus, dum periclita-
tur favor aut gratia principis, aut alte-
rius, quem reveremur, superioris?

Quid inhumanius, quam hominem
animantium regem, DEI filium, cœli
hæredem non solum secundum bona
fortunæ, sed omnino animi, non im-
peratoris cujusdam aut monarchæ, sed
æqualis sibi focii turpe mancipium ef-
se; suamque rationem ac libertatem,
quæ maxima ejus decora sunt, alterius
phantasiæ spontaneo famulatu manci-
pare, ac omnem præterea, qua apud
alios pollebat, existimationem talis
fungi stultæ lubrici victimam immo-
lare; ita ut *venundatus sub peccato*, non
jam, *quod probat, bonum hoc faciat,*
sed quod damnat malum, hoc agat? (a)
O verè servitutem omni Turcica crude-
liorem; illa enim solum privare nos
potest

(a) Rom. 7. v. 14. & 19.

potest bonis terrenis, externis, temporariis; hæc verò insuper nos spoliat bonis interioribus, supernis, immortalibus: non solum corporis fanitate, & nominis fama; sed etiam cælesti gratia, majori gloria, ac ipsa non verò salute æterna.

II. Condolemus miseræ illorum for-

ti, qui olim tyrannorum jussu suis se
thesauris ipsimet exuere, proprios in-

II.

Et innumeris cæli donis.

antes paterna manu trucidare, ac de-

ique apertis oculis, ac ridenti ore

in succensum clibanum voluntario sal-

te se conjicere cogebantur. O miser!

quar in te scævities est tui illius idoli;

quid dicent homines; id enim æquali

furrore te adigit, ut innumeròs gratiæ

et gloriæ gradus sponte à te abjicias:

ut parvulos tuos, nempe optima san-

ctioris vitæ desideria, ad petram scandalâ

impulsus allidas; (b) & in purgantes de-

ique rogos amenti lubentia temet ip-

sos tu præcipites.

Et licet cum Paulo subin, hujus jugi

certatus, ingemiscas: *infelix ego homo,*

quis

(b) 136. v. 9. & Isa. 8. v. 14.

quis me liberabit de corpore mortis hujus, id est, ex vinculis respectus humani! licet, inquam, superno lumine illustratus, viam & modum conspicias, qua te possis liberare à servitute corruptionis, & in libertatem gloria filiorum DEI asserere; (c) tamen, nescio, quo fascino philtro, id renuis, subigi gaudes, ac etiam amas tyrannum, captivantem te in lege peccati. (d) Hoc enimvero te quovis servo deteriore reddi; cum te infame hoc scelus non solum ratione & libertate, sed ipso etiam liberationis voto summa tyrannide exuat. O quis evellet de hoc laqueo & fero mancipatu pedes meos! (e) Fac, Domine, ut etiam mihi pro minimo sit, ut ab homine judicer, aut ab humano die. (f)

(c) Rom. 7. v. 24. & 8. v. 21. (d) Rom. 7. v. 23. (e) Psal. 24. v. 15. (f) 1. Cor. 4. v. 3.

§. III.

Respectûs humani impietas.

I. **D**Enique enormis pariter hujus
 monstri impietas est. Hanc ut
 plenius cognoscas, repentem humi
 mentem nonnihil erige, oculos in cœ-
 lum attolle, ac rei, quam patras, in-
 dignitatem perpende. En! hanc ip-
 sam, quam nunc ex vano metu po-
 nere, vel omittere cogitas, actionem
 infinita DEI Sanctitas ut impiam, ejus
 Sapientia ut stultam, ejus Æquitas ut
 iniquam improbat, dissuadet, vetat.
 Suffragatur æterno annutu trina Perso-
 narum unitas: subscribit suo sanguine
 Christus: Divinum hoc senatûs - con-
 sultum universa cœlestis curia supplex
 adorat. Contrà verò abjectus aliquis
 ranunculus, temerè ex vitiorum cœno
 putre exerens caput, id est, leviculus
 quidam focienus, cujus intellectus me-
 rus error est, & voluntas vivus Apri-
 lis; is eandem rem, interposita aucto-
 ritate sua (vah pondus grave!) tibi ut
 generosam prædicat, suadet, imperat.

I.
*Est ingens
 vilipensio
 Numinis.*

Jam

Jam cursum sistatis, ô sidera! & huic scenæ attendatis, velim. Quid eliges jam, ô Christiane? En! spectaculum factus es angelis & hominibus, qui ad faciendam à te electionem cupidi mentem intendunt. Ut cœli decreto auscultes, hortatur custos genius, rogant cœlicolæ, promissis Misericordia, minis Justitia insistit. Solus hic tuus familiaris, objecto inani terriculo, in oppositam te partem impellit. Verbô: qui prohibet, DEUS est; qui jubet, homo.

Jam age, quid statuis? cui obsecundabis? . . . Dubitas! . . . An ergo huic cœnoso coaxanti ranunculo (quid enim aliud est iste gregalis tuus, Numini comparatus?) an, inquam, huic præ S. S. Triade, conculcato ejus mandato, morem geres? . . . Ita est, ais: geram. Verùm adverte, obsecro, quid facias? En! iste ipse corrupti judicii socius tuum hoc factum cum tempore ipsemet ut illicitum reprobabit. Tu ipse sub mortem illud ut fatuum damnabis. Extremo judicii die universus orbis

orbis vesanæ improbitatis te arguet. . . .
Reprobet ille, damnem ego, arguant
omnes; nil obest, ais: ringentibus su-
peris sodali huic meo nunc gratifica-
bor. Vah impium te! ergóne petul-
cam hujus nihili phantasiám justissimo
Æternæ Mentis placito præhabebis? . . .
præhabebo, inquis.

Sed perpende, quæso, te ob eandem
ipsam actionem, qua cupis placere
malis, odio futurum bonis; plusque
vituperii ab his, quàm laudis ab illis
te relaturum. Sit, reponis: displiceam
DEO, modò non displiceam ho-
mini: offendatur Christus, modò non
contristetur amicus: indignentur Cœ-
lites, modò non irrideant sodales: sim
horrori bonis, modò cordi sim ma-
lis. Ita tu non quidem verbis, sed ta-
men factis. O cœlum! hæc audis, nec
tamen excusso fulmine temerarium é
vestigio punis! Quid hîc magis admi-
rer? num insanam mortalium proter-
vitatem; an verò patientem Summi
Entis clementiam?

O Superi! credere orbis Conditorum infinitè plus prodesse nobis, ac nocere posse, quàm omnes simul res creatas: Eundem adorare ut DEUM, timere ut judicem, colere ut summè beneficium: palam jactare, nos Eum amare ut patrem, in Eum sperare ut unicum boni fontem, ad Eum tendere velut ultimum finem; & tamen mox eodem vix non momento Eum lædere, irritare, lacerare: homini, qui *putredo & vermis* est, (a) postponere; idque agere, non ut universi ruinam impediamus: nec ut à diris nos cruciatibus aut probrosa morte liberemus; sed (ô stellæ occulite radios!) ne vili lumbrico, impudenti focieno leve fastidium creemus: ne in leviculi homuncionis offensusunculam incurramus; . . . & quidem ex mera petulantia, nullo tyranno cogente, nemine præmiis alliciente, . . . ex solo puerili respectu; . . . idque toties, . . . post agnitam rei indignitatem, . . . eo ipso tempore, quo Divina, omne meritum præveniens, dilectio tot aliis nos præ-

(a) Job. 25. v. 6.

præfert, infinito amore fovet, ingentibus beneficiis complet; hoc certè ejus generis malitia est, cui læsa Divinitas meritò omni sua immensitate irascitur, & quam delinquentium conditio plurimùm auget, aggravatque.

Nam quod falsorum numinum cultores fanatico huic idolo sacrilegum curvent genu, id mitiùs ferendum est. At verò quod Christiani plus timeant jocularis cavillationes impiorum, quàm martyres formidârint ignitas sartagines tyrannorum; Christiani, inquam, qui fidei causa impavido vultu tenentur occurrere tortorum ensibus, subire catastas, conscendere equuleos; quod Religiosi, qui ad necem & tormenta pro Christo subeunda umbratili fervore ultro aspirant; quod hi, inquam, ad unicum hoc verbum: *quid dicent homines?* toti palleant, & contremiscant; quod hos coram nauci socio ob imaginariam contemptùs umbram virtutis pudeat; quod hi amicitiam humanam cum jactura Divinæ mercari non horreant; id profectò tanta tamque abominan-

minanda perversitas est, quam Dominus jure castigat illa talionis pœna, per Lucam intentata his verbis: *qui negaverit me coram hominibus, etiam hic negabitur coram angelis DEI: & qui me erubuerit, etiam hunc filius hominis erubescet; cum venerit in majestate sua.* (b)

Toties enim aliquo sensu illum negamus, ejusque erubescimus, quoties ex stulto pudore vel bonum omittimus, vel malum committimus. Nam esse quidem pios, nolle tamen videri, ne rideamur ab impiis; odisse quidem vitium, id tamen tegere, ne virtutis cultores habeamur; quid hoc est aliud, quam profiteri quidem Christum, sed erubescere Evangelium? ejus doctrinam quidem recipere, sed praxin respuere? esse Christianos ore, sed transfugas opere, ac in gratiam hominum prodere causam DEI?

II.
Est quædam spe.

II. Et certè vix ullum aliud crimen majorem cum merè externo, metuque

(b) Luc, 12, v. 8, & 9, v. 26,

que extorto, deorum cultu affinitatem habet ac præsens hæc animi labes. Prioris enim delicti enormitatem Apostolus in eo constituit, quod gentes coluerint, & servierint potius creaturæ, quàm Creatori. (c) Quid autem minùs hi faciunt, dum supremam Majestatem offendunt, ne gregalem lædant? Quid enim hoc est aliud, quàm colere cœnum præ cœlo, & servire potius creaturæ quàm Creatori?

Nec obest, quod solùm extrinsecùs tales se simulent; mente verò debitam Superis clientelam semper deferant. Licèt enim is, qui solùm fictè Jovi thus adolet, corde Christum adoret; quia tamen aliquod huic trunco numen inesse exteriùs ipso opere loquitur, id jam sufficit, ut desertor audiatur, & gravissimi flagitii reus; nam quamvis christianè sentiat, tamen ethnicè agit. Idem præstat, qui ob noxiam ejusmodi verecundiam temerè delinquit.

O 3

Nam

(c) Rom. I. v. 25.

Nam etiam ille non quidem assensu interno (aliàs blasphemus foret hæreticus) sed tamen ipsa actione externa palam ostendit, & declarat, digniorem esse suum hunc contubernalem, cui satisfiat, quàm DEUM; minoris faciendam esse offensam hominis, quàm Numinis; majora esse bona, ob quæ in gratiam amici peccatur, quàm illa sint mala, quibus hæ noxæ puniuntur; & quàm illa sint præmia, quæ in cœlis sperantur. Ut proin respectus humanus propter eam, quæ intercedit, similitudinem non minori jure, ac *avaritia simulacrorum servitus* nuncupetur. (d) Edicite jam, quid de hac animarum peste foedius dici, quid de ejus malitia execrabilius concipi mente possit?

III.
Est causa
ruinæ gen-
tis huma-
næ,

III. Verùm erramus, dum summa hæc esse credimus. Geminas adhuc sce- nas orbis theatrum spectandas exhibet, quæ hujus portentæ impietatem coloribus genuinis vivaciùs adumbrant. Primam nobis pandit ille *flammeo atque versa-*

(d) Coloss. 3. v. 5.

versatili gladio armatus Cherubim, qui ante paradysum voluptatis custos à DEO collocatus, (e) inde primos Parentes in flebile exilium, interdicto æternùm reditu, tristes propellit. Consideremus jam pedissequas hujus proscriptionis miseras, nempe apertas orci fauces, clausas coeli portas, terram omnium malorum alluvione oppressam; & tam universali mortalium clade attoniti, quis illas aperuerit, istas cluserit, hanc oppresserit, percontemur?

Ah! aperuit, clausit, oppressit respectus humanus; dum in Adamo vitium glutit pomum, ne uxorem contristaret. Is is est ille prædo, qui genus humanum Jerichuntem profugum immortalitate, justitia, gratiis, appetitionum dominio privavit, *plagis impostis semivivo relicto; (f)* & horum loco mortem, peccatum, cupiditatum rebellionem plena eluvie in mundum invexit. Vah! monstrum execrabile!

O 4

Alter-

(e) Gen. 3. v. 24.

(f) Luc. 10, v. 30.

IV.
Et cruen-
ta aded
mortis
Christi.

IV. Alteram feralem tragœdiam nobis repræsentat Calvariæ clivus. Intueamur hic unigenam æterni Patris Filium, probrosæ trahi tribus clavis affixum, duos inter latrones medium, ab omnibus derelictum, toto corpore faucium, horrendos inter cruciatus & calumnias cum clamore valido expirantem. O cœli! quis, quæso, tyrannus, quæ pasta tigride bellua crudele hoc facinus paravit?

Ah! respondent *angeli, pacis amarè flentes*: (g) *inimicus homo hoc fecit*; (h) *respectus humanus est illa fera pessima*, (i) quæ per Pilatum tragicum hoc spectaculum edidit. Cupido placendi Hebræis, Cæsarique displicendi timor, hic Servatorem flagellis discerpfit: hic homicidæ posthabuit, & contumeliis affecit: hic furibundæ plebi innocentem tradidit, in furcam agendum. O nefas horrendum, immane, ingens! ad cuius conspectum meritò sol obscuratur, petrae scinduntur, & ipsa tremunt
funda-

(g) Isa. 33. v. 7. (h) Matth. 13. v. 28.
(i) Gen. 37. v. 33.

fundamenta terræ. Hic certè, si unquam aliàs, hujus pestis stultitia, tyrannus, improbitas orbi exposita patuit; hic suum illa virus ante omnium oculos palam exeruit.

Nam Pilatus hunc oblatum sibi à sacerdotibus hominem criminis purum esse ipse agnovit: sciebat, *quod solum per invidiam tradidissent eum*: (l) publicè fatebatur, se *nullam in eo mortis causam invenire*: (m) quin imò etiam *quærebat dimittere eum*. (n) At en! vix *Judæi clamârunt, dicentes: si hunc dimittis, non es amicus Cæsaris*; (o) cùm ecce! mox in alium abiens virum, æquitatis repente oblitus, sine mora *adduxit Jesum foras; sedit pro tribunali*; (p) dimissoque Barrabba, *volens satisfacere populo*, (q) *Jesum tradidit voluntati eorum, ut crucifigeretur*. (r) Vix respectus humanus media è turba impium extulerat caput; vix vocem intenderat, Præsidisque animum percule-

O 5

percule-

-
- (l) Matth. 27. v. 18. (m) Luc. 23. v. 22.
 (n) Joan. 19. v. 12. (o) Joan. 19. v. 12.
 (p) Joan. 19. v. 13. (q) Marc. 15. v. 15.
 (r) Luc. 23. v. 25.

perculerat; mox omnis justitiæ amor, incussus ab uxore terror, conceptus de Messia timor momento citiùs evanuit: mox omne lumen intellectûs, conscientiæ stimulus, futurorum metus subitò interiit. Tanta tamque scelerata, amens, & tyrannica hujus vitii rabies est.

Huc ergo jam adeste, ô delira aliorum phantasiæ mancipia! hunc montem conscendite, ad crucis pedem accedite, & hac decempeda hujus flagitii perversitatem metimini. En! illud ipsum scelus, quod in Pilato execramini, hoc in vestro jam finu velut asylo fovetis; eidemque idolo, cui Pilatus DEI Filium, vos animam immolatis; & quidem hæc credentes, rei que malignitatem cognoscentes immolatis. Quæ hæc temeritas!

Quid ergo mirum? quod olim Divinus Judex, cum agnum exutus, leonem induerit, & tortores flammæ ultrices suas exerent vires, talibus insultaturus sit, dicendo: *ubi sunt dii vestri,*

stri, in quibus habebatis fiduciam? quorum fovorem meae gratiae prætulistis; surgant modò, & opitulentur vobis; (s) eruant modò vos e manibus Omnipotentiae meae, quam toties offendistis, ne illos affligeretis. Quid mirum? quod tales post mortem non participant suffragia Ecclesiae, quibus Lancicius (t) illos privari censet, qui, dum viverent, pluris faciebant homines, quàm DEUM. Ex his patet, quanta in oculis Divinae Majestatis, quamque detestabilis ac noxia hujus delicti nequitia sit.

O Domine! qui vitae & mortis habes potestatem, & deducis ad portas mortis, & reducis: (u) coram quo tanquam momentum statera, sic est orbis terrarum, (x) heu! quid feci? dum ex vano respectu aut bonum aliquod omisi, ne riderer; aut malum aliquod patravi,
ut

(s) Deut. 32. v. 37. & 38. (t) Tom. I. Opusc. 6. cap. 4. ubi hæc habet: *prudenter rem ponderando, non videntur ii mereri post mortem suffragiorum auxilia, qui dum viverent, pluris faciebant homines quàm Deum, cedendo humanis respectibus.*

(u) Sap. 16. v. 13.

(x) Sap. 11. v. 23.

ut laudarer; dum te læsi, *quæ potes & corpus & animam perdere in gehennam,* (y) ne hominem contristarem, qui non est nisi *gutta roris antelucani.* (z) Agnosco tandem hujus noxæ stultitiam, odi tyrannidem, abominor impietatem. Inspectante cœlesti curia universa, pleno rationis sensu & voluntatis consensu imaginarium illud idolum: *quid dicent homines,* ex cordis ara jam nunc deturbo, conculco, execror. Obmutescat potius lingua, exarescant citius manus, quàm ut post-hac aliquid agant, aut loquantur, quod hunc execrabilem affectum sapiat. Deinceps tibi, ô DEUS! placere unus sit labor meus, tibi displicere unus timor.

§. IV.

Respectûs humani antidota.

Cùm respectus humanus (ut superius dictum) sit vitiosa cupido hominibus placendi, eisque displicendi humilis metus, palam est, eum superbiæ

(y) Matth. 10. v. 28. (z) Sap. 11. v. 23.

perbiæ suam genesin debere, ex qua ille timor contemptiois, & amor æstimationis enascitur. Quod biceps monstrum postmodo causa est, ut plurima patrentur mala, & omittantur bona ideo solùm, ut vel aliorum gratiam & laudes aucupemur, vel dicteria & despectiones evitemus. Geminum huic malo antidotum oppono, 1. humani iudicii contemptum, 2. Divini iudicii metum. Illius enim impiam inanitatem; hujus verò summum rigorem si rite perpenderit, illud idolum: *quid dicent homines?* victrici pede calcabimus, ei que ærea fronte audaces insultabimus.

I. Primum igitur quod attinet scilicet ^{L.} humani iudicii contemptum, ut ^{Humanum} is altas in animis radices agat, sufficiet ^{iudicii} illius vanitatem acutiori oculo inspe- ^{contemp-} xisse. Hanc autem, ut plena luce co- ^{tus.} gnoscas, solùm consideres, velim, quoniam ergo sint illi *montium dæi*, (a) *filiæ Titan & excelsi gigantes*, (b) quorum deliramenta vivendi tibi regula sunt?

(a) 3. Reg. 20. v. 28. (b) Judith 16. v. 8.

sunt? nempe homines sunt natura tibi similes, conditione æquales, dotibus fors inferiores; iiq̄ue erronei, inconstantes, vitiosi, quorum opinionibus error, affectibus inconstantia, exemplo improbitas omne pondus adimit & momentum. Singula breviter expendamus.

I. Inprimis illi (si Superis placet) *de genere giganteo* heroes, (c) quorum amore leges violas, animam lædis, DEum irritas; *mortales* sunt ex eodem, quo tu, limo compacti: iisdem, queis tu, miseris subjecti: in eundem, quem tu, cinerem redigendi. Sunt urbis ejusdem cives, domûs ejusdem incolæ, religionis ejusdem membra, quos tu forsitan profapiâ, virtute, scientia antecellis, superasq̄ue.

Et horum tu crises adeò anxie formides? horum tu sensis sacrilegum thus mox pronus adoleas? horum tu verba veluti verbera tam pavidè timeas? horum, inquam, tu censuram
adeò

(c) Num. 13. v. 34.

adeò pertimescas, qui tamen tuam, quam tu de ipsis foves, existimationem flocci faciunt, & superbo risu exhibilant? qui tuam de ipsis sententiam æquè parum, ac muscæ stridorem curant? quibus tu eodem, quo fungus, es loco? & horum de te iudicium tibi sit adeò sacrosanctum? & quidem tibi? cùm tamen illis tua de ipsis opinio non nisi nugæ sint & aniles gerræ. Quæ mentis, quæso, hæc vilitas?

Quidcunque tu de illis sentias, dicasque, propterea illi nec latum unguem ab arrepto teporis tramite deflectent. Sive suo agendi modo tibi placeant, sive displiceant, id curarum illis ultima est. Propter te nec capillum curvabunt. Cur ergo tu eos adeò supplex reverearis? cur tu eorum causa Numen offendas? cur tu propter eos desinas esse bonus; cùm tamen si propter te minimè omittant esse mali? Illis non plus juris in te, quàm tibi in eos competit; cur ergo tu illorum phantasiæ mancipium sis? cùm eorum habilitatem præ tua despicias; cur non

&

& eorum iudicium præ tuo contemnis? cum in aliis rebus te eisdem præferas; cur non & in hac? cum te illis censeas meliorem, cur non & prudentiorem? Age ergo, & humiles hos abjice respectus; hinc enim superbias, licet. Par pari repende: contemptui contemptum repone; ridentes te, etiam tu sed sanctius ride. Quod enim illi sunt, etiam tu es, æquali sorte beatus.

2. Idque eò magis te facere convenit; cum non solum ejusdem tecum fortunæ homines, sed *erroneis* insuper opinionibus obnoxii homines sint. Nam hoc ipso, quod ii, pietati deditos, obloquiis vexent; liberioris verò genii trosculos pro semi-deis habeant? hoc ipso quod fervidos fugiant, tepidos ament, virtutem horreant, vitio blandiantur, probanda culpent, & culpanda probent, manifestum est, eos illorum ex numero esse, qui, sacra testante Pagina, *non sapiunt ea, quæ DEI sunt; sed quæ hominum, (d) & quæ carnis sunt, (e) dicentes bonum malum, & malum*

(d) Marc. 8. v. 33. (e) Rom. 8. v. 5.

malum bonum : ponentes tenebras lucem, & lucem tenebras : ponentes amarum in dulce, & dulce in amarum. (f) Quorum proin *sapientia stultitia est apud DEUM,* (g) & merus error. Nam cum contraria Christo sensa foveant; æterna verò Sapientia falli nequeat; ergo eos in suis ideis errare, evidens est.

Et horum erroneam tu argutationem cœcus adores? tu, inquam, qui etiam in rebus fidei subin dubius hæres. Horum dicteria Delphicæ Tripodis tibi oracula : horum erraticæ delirationes vitæ tibi regula sint? Obsecro, quæ Circe te fascinavit, ut omnem tibi rationem adeò foedè incantari finas? Quis enim prudens litteras negligit; quia hæ ab indoctis vilipenduntur? quis fame se conficit; quia furiosi cibum esse venenatum vociferantur? quis argentum abjicit; quia ab imperitis stannum dicitur? Et tu scientiam Sanctorum, animæ cibum, virtutis curam temerè spernas; quia ista à deliris hominibus

Pars I. P munci-

(f) Isa. 5. v. 20. (g) 1. Cor. 3. v. 19.

muncionibus stulto risu exhibilantur?
 quæ hæc prudentia!

3. Quid? quod erronei hi censores
 in suis quoque judiciis mirè *inconstan-*
tes sint. Nam quem hodie laudibus
 super æthera tollunt, ingestis cras vi-
 tuperiis, infra tartara deprimunt: quod
 hodie approbant, cras denuo impro-
 bant: qui hodie ab ipsis heros, cras
 audiet fungus. In ipsorum mente non
 ratio, sed dominans affectio pro tri-
 bunalis sedet, quæ pro varia temporum
 vicissitudine, aëris mutatione, humo-
 rum agitatione, bilis commotione
 absolvit, vel damnat: eligit, vel re-
 probat: laudat, vel vituperat, non
 quod æquitas dicit, sed quod im-
 petus suadet.

Et hi erronei omni momento mu-
 tabiles: hi ignes fatui quovis flatu
 mobiles: hæc animatæ lunæ vivique
 apriles vivendi forma viaque ad cœ-
 lum tibi duces sint? Horum censoria
 virgula tibi altera Moysis virga sit, quæ
 minaci cuspide omittenda tibi, agen-
 daque

daque designet? Vah! pudeat te tui,
& si vel unica iudicii scintilla tibi su-
perstes gliscit, saniora decerne.

4. Accedit, quod inconstantes hi
Vertumni insuper *vitiosi* sint; variis-
que naëvis contaminati ita vivant, ut
jure vilipendi ab aliis, contemni que
mereantur. Et de hac illorum vitiosi-
tate tibi constat; nisi enim tales eos
esse tu ipse existimares, nec per vitium
te illis placituro sperares, nec ob vir-
tutem displicituro timeres. Utrum-
que ergo cum speres, & timeas, pa-
tet, illos etiam a te imperfectis annu-
merari, & probitatis parum studiosos
censeri. Et isti jam tibi sint norma
recti? horum iudicium tuum sit Deu-
teronomium? horum vita morum tibi
speculum sit?

Quæ hæc amentia! scire eos
homines esse tibi æquales, errori-
bus obnoxios, inconstantia devotos,
defectibus plenos; id, inquam, scire,
imò & fateri; nec tamen eorum deli-
ramenta contemnere; quin ea etiam
pertimescere, revereri, ac suspicere;
id enim vero improba fatuitas & fatua

improbilas est, lustrico carcere & flammantibus catenis digna.

At dices: agnosco quidem rei indignitatem, ingemisco ipse ego miseræ forti meæ; quin & irascor duræ servituti. Sed ferendum est, quod vitari nequit: ex hoc morbo non solus decumbo: serviendum tempori: conivendum praxi: expectandum, donec sanctiora redeant sæcula. Aliorum enim genio nî me conformavero, diceriis carpent, cachinnis explodent, sarcasmis obruent? eroque meta, in quam aculeata verborum jacula omni ex parte convolabunt.

Verùm ô bone! secus si feceris; si hominum tibi æqualium, erroneorum, inconstantium ac vitiosorum ineptas opinionationes despexeris; pii te encomiis efferent, summè æstimabunt Cælites, Christus ipse paterno affectu te complectetur, & coram Patre Divino totaque cœlesti curia suum te esse palam profitebitur? memor scilicet sui illius promissi: *omnis, qui confitebitur me co-*

ram

nam hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo; (h) apud quem nec mundi stilius, nec temporum iniquitas, nec reorum numerus te excusabit. Hic ergo jam delibera, & cuinam parti odiosus esse eligas, determina; nempe an piis, Coelitibus, Christo? num verò insulsis quibusdam, lunaticis & probitate carentibus socienis? qui tamen ipsi olim suum hoc iudicium damnabunt, teque, quod secutus id fueris, culpabunt.

Antequam tamen quidquam decernas, prius seriò perpende, an non ferreis digna clathris mania sit, velle displicere bonis, ne displiceas malis? malle offendere custodem Angelum ipsumque DEUM, quàm pauculos quosdam effrontes, tepidos ac petulantes socios? licet provideas, te nec his omnibus satisfacturum. Bene, inquam, prius considera, *an non cordatis hominibus* (verba sunt Gregorii Nazianzeni) *pluris faciendum, magisque curandum sit iudicium Numinis, quàm omnium*

P 3

alio-

(h) Matth. 10. v. 32.

aliorum in unum coactorum? Et quidni?
 (pergit idem Sanctus) *An ergo judi-*
cium cæci de coloribus præferes iudicio
oculati? An ergo, velut alter Roboam, ju-
dicia juvenum præferes iudicio senum?
Et cum DEUS & homines inter se expen-
duntur; an ergo iudicia hominum potio-
ra duces, quàm DEI? (i) hominum,
inquam, & quidem talium, quos ut
omnes tibi & constanter faventes ha-
beas, nunquam obtinebis.

§. Id enim qui intendit, qui omni-
 bus & semper placere cupit, is hirco-
 cervos venatur, vulpanferes aucupa-
 tur, *stulto labore consumitur.* (l) Quid-
 cunque agas, ô vane! quacunque gra-
 diaris via, in quamcunque te flectas
 partem, censoriam mortalium ferulam
 nunquam & nuspiam effugies. Nam
 (quod pii Ascetæ effatum est) *omni-*
bus placere non est possibile. Et licet Pau-
lus omnibus omnia factus est; tamen ne
ab aliis aliquando judicaretur, vel non
despiceretur, cohibere non potuit. (m)

Ne

(i) Oratione 2. (l) Exod. 18. v. 18. (m)
 De imit. Christ. l. 3. c. 36. n. 1.

Ne quidem illis gregalibus tuis omnibus & semper probaberis. Cùm enim illi ob discordantes, quas nutriunt, affectiones regnum inter se divisum sint, diversa sentiant, & mutuò contraria velint; quidquid facias, apud eorum aliquem delinquas, oportet; unìque velificando, hoc ipso alterutrum contristes, necessum est. Cumque insuper ii, utpote pravis motionibus obnoxii, se invicem plerumque etiam aversentur; ut uni injucundus accidas, satis erit, arrisisse te alteri. Quin etiam illos ipsos, apud quos hodie cum reliquorum offensa gratiam injisti, cras tibi pariter ob rem nauci offensos senties. Imò ut nemini placeas, sufficiet hic tuus aliis displicendi metus. Et sic non solum apud Cælicolas & probos, quos tamen ob tepidos spernis; sed etiam apud tui furfuris fodales, quorum amore conscientiam maculas, justa Talionis pœna offensio- nem incurres.

Hæc ergo cùm ita se habeant, te ipsum modò judicem volo, an non

deliræ mentis indicium sit, sui ipsius tortorem agere, dæmonis martyrem ac stultæ aliorum phantasiæ mancipium esse; quin imò propriam animam, pios omnes, ipsamque adeò æterni Numinis Majestatem audaci protervia lædere, irritare, laceßere, ut efugas judicia mundi, quæ tamen hætenus nemo unus nec ipse Christus declinare potuit? ipse, inquam, tu judica, an non ingens hæc dementia sit? Cùm ergo cribro aquam haurias, quicumque criticos aliorum dentes te evasurum speras; solùm superest, ut generosè contemnas, quod, ut devites, adipisci non vales. Ipsa hæc infelix, aliorum censuras subeundi, necessitas te illas animo sanctè superbo despiciere doceat.

6. Et tandem quid mali tibi inferre, vel quid boni afferre, hæc aliorum de te opinationes possunt? eæ nec meliorem te, nec deteriorem reddent. Quid confert Soli, eundem ab Indis coli ut DEUM? & quid nocet Lunæ, eandem à canibus allatrari? Quid de-

cedit

cedit auro, si à cœco credatur plum-
bum? aut quid pretii accedit vitro,
si ab imperito censeatur gemma? Pone,
agasonem putari regem; num is re-
gium propterea conscendet thronum?
Finge, Cræsum judicari Codrum, aut
vice versa; num ille propterea egentior,
hic ditior erit? Improbus si es, talis
manebis; licèt homines te sanctum ju-
rent. Probum autem si te conscientia
clamet, talis eris; licèt æmulus livor
te improbum jaçtet.

Quod es, hoc es (ait Thomas à Kem-
pis) *nec major dici vales, quàm DEO*
teste sis. Non es sanctior, si laudaris:
nec vilior, si vituperaris. (n) *Sive enim*
bene, sive malè interpretati fuerint, non
es ideo alter homo. (o) Ergo (pergit
concludere idem Auctor) *ergo huma-*
num ne metuas judicium. (p) Sed po-
tiùs generoso neglectu despice ridicu-
lum illud phantasma: *quid dicent de*
me, quid sentient homines? Dicant sanè,

P 5

&

(n) De imit. Chri. l. 2, c. 6. n. 3. (o)
Ibid. l. 3, c. 28. n. 2. (p) Idem l. 3.
c. 36.

& sentiant illi, quodcunque voluerint; tu esse cura, quem te exoptat DEUS, & tibi ludibrio sit mundus. Tædeat te ventis auræ popularis instar erraticæ nubis variè circumferri, & levem in diversa abripi non pondere rerum, sed opinionibus hominum.

Excute tandem perniciosam hanc, quam hæctenus animo fovisti, de aliorum judiciis æstimationem; cùm ea sit fons, si non omnium saltem præcipuarum, quibus cruciamur, afflictionum. Dum enim quis ob locum, in quo degere: aut ob munus, quod cogitur obire, tristis dejicitur; dum de alterius obloquio, negato honore, illata injuria querulus dolet, unica plerumque morbi causa est hominum de hac re opinio. Sola hæc cogitatio: *quid alii nunc dicent, quid de me cogitabunt, & sentient?* est ille nequam artifex, qui plerasque nostras cruces, opitulante phantasia, fabricatur, exaggerat, extendit, aggravat, & auget. Solummodo scrutare mentem tuam, ac nonnihil in motionum tuarum
origi-

originem inquire, & rem me unaque
ulcus tuum acu tetigisse fateberis.

Quicumque ergo lætos vivere soles
ac aureum cupis ævum; quicumque
stabili pace perfrui tranquillus optas,
execrandum hoc idolum: *quid dicent
homines?* obliviosi contemptus tenebris
sepelias, ac sollicitè caveas, oportet, ne
illud à superbia ullo unquam tempore
in lucem denuo protractum, cordis
aræ imponatur; & experieris humani
judicii neglectum, pellendo respectui
humano, excellens subsidium esse.

II. Alterum fugandi hujus mali re-
medium ac potens pariter, hominum
opinionum contemnendi, incitamentum
est solidus, ac altè animo impressus,
Divini illius Judicii metus, quod sub
finem mundi *Filius hominis, veniens in
nubibus cæli cum virtute multa & maje-
state,* instituet. (q)

I. Hujus scenæ timorem efficax
contra tartaream hanc pestem antido-
tum

(q) Matth. 24. v. 30.

tum esse, testatur ipse Gentium Doctor Paulus. Cùm enim ad Corinthios scripsisset, *sibi pro minimo esse*, ut ab eis judicaretur aut ab humano die, rationem, ad spernenda mortalium sensa se impellentem, mox exprimit, dicens: *nam qui judicat me, Dominus est; (r) non æqualis mihi, erroneus, inconstans, viciosus & impotens homuncio; sed Dominus, & quidem Dominus Omnipotens; (s) cui non est similis: (t) in cujus manu omnis sapientia: (u) qui idem semper est, (x) magnificus in sanctitate, (y) fortis potentia; (z) cujus iræ nemo potest resistere; (w) qui potest perdere, & liberare; (aa) hic, inquam, eos, qui favorem hominum Divino prætulerunt, statuet in judicio vivos; cùmque arguerit eos, etiam corripiet eos; (bb) & effundet quasi ignem indignationem suam super eos. (cc)*

Tunc

(r) 1. Cor. 4. v. 3. & 4. (s) Judith. 16. v. 20.
 (t) Psal. 85. v. 8. (u) Sap. 7. v. 16. (x)
 Psal. 101. v. 28. (y) Exod. 15. v. 11. (z)
 Eccli. 15. v. 19. (w) Job. 9. v. 13. (aa) Jac.
 4. v. 12. (bb) 4. Esdr. 12. v. 33. (cc) Thren.
 2. v. 4.

Tunc *revelabunt cæli iniquitatem ac stultitiam respectûs humani, & terra exurget adversus impios hujus idoli cultores.* (dd) Ipsimet miseri illi, oborto lumine, intimè perspicient inanitatem mortalis judicii, ac æternitatis radio illustrati, plena luce cognoscent, quàm perversè ac stolidè egerint, lædendo supremum Numen, ne offenderent abjectum vermem: mallendo displicere DEO, quàm inani focio; ac potiùs contristare curiam cœlestem quàm leviculum gregalem. Enimvero sola hujus dementiæ viva recordatio eorum mentem pudore, artus tremore complebit.

2. Tunc iratus iudex, *indutus vestimentis ultionum,* (ee) & *tonans voce magnitudinis suæ,* (ff) vilibus his mundi mancipiis, quasi insultando, dicet: *ubi sunt dii vestri, in quibus habebatis fiduciam? surgant nunc, & opitulentur vobis, ac in hac necessitate modò vos protegant.* (gg) *Videte nunc, cui me*
assimila-

(dd) Job. 20. v. 27. (ee) Isa. 59. v. 17.
(ff) Job. 37. v. 4. (gg) Deuteron. 32. v. 37.

assimilaveritis, & adæquaveritis; (hh) imò & postposueritis. Fatemini, quòd ego sim solus, & non sit alius præter me. En! si acuero ut fulgur gladium meum, & arripuerit iudicium manus mea, quis vestrum resistet mihi? Reddam ultionem, inebriabo sagittas meas, & gladius meus devorabit? & non erit, qui vos de manu mea possit eruere. (ii) Ita tonabit ille in voce sua mirabiliter. (ll)

O infelices! ad ista quæ vobis tunc mens erit? cùm derelicti ab illis ipsis, quorum amore Divinam Majestatem toties irritastis: cùm *DEUS* quasi tumentes super vos fluctus ingruet, (mm) & toto furoris pondere in vos solos incumbet: cùm is quasi leo in spelunca sua (nn) vos deprehensos obruet, omni ope destitutos: cùm nec Sol justitiæ Christus, nec Lunæ jubar Maria, nec Cœlites stellæ ampliùs dabunt lumen suum, nec radiis gratiæ lucebunt vobis; quæ, inquam, tunc de respectu
&

(hh) Isa. 46. v. 8. (ii) Deuter. 32. v. 41. & seq. (ll) Job. 37. v. 3. (mm) Job. 31. v. 23. (nn) Psal. 10. v. 9.

& iudiciis hominum sensa fovebitis? quo illa loco per vitæ cursum habuisse optabitis?

Præcipuè quando videbitis, quod illi ipsi, quorum deliramenta vitæ vestræ erant regula, hæc audientes, & videntes, turbentur timore horribili, dicentes intra se: ergo erravimus à via veritatis, & viam Domini ignoravimus? quando cernetis, quod hi ipsi, quorum modò cavillationes vobis sunt vivendi norma, quòd, inquam, hi ipsi penitentiam agentes, & præ angustia spiritûs gementes, exclament: en! hi sodales olim ac contubernales nostri, hi sunt, quos aliquando ob morum modestiam virtutisque studium habuimus in derisum & in similitudinem improperii! Nos insensatè vitam illorum aestimabamus insaniam, & finem illorum sine honore. Ecce! quomodo computatè sunt inter filios DEI, & inter sanctos fors illorum est. (oo) Nunc fulgent quasi splendor firmamenti, & quasi stellæ in perpetuas æternitates. (pp) O! quàm prudenter egerunt;

(oo) Sap. 5. v. 2. & seq. (pp) Dan. 12. v. 3e

runt, quod nostras irrisiones irriserint, & contempiones contempserint. Hos, inquam, talia ululantes, & cum gemitu vociferantes, cum perceperitis, quam tunc opinionem de illo vestro idolo: *quid dicent homines? concipietis? quid fecisse desiderabitis? O quis pavor tunc, quæve tristitia animum occupabit?*

3. Verum nihil hæc sunt, comparata illi consternationi, qua exanimabimur; cum Divinus Iudex opere ipso complebit illas terribiles minas, quas in Evangelii libris intentavit his verbis: *qui negaverit me coram hominibus, negabo & eum ego coram Patre meo, qui in cælis est.* (qq) Item: *qui me erubuerit & meos sermones, hunc Filius hominis erubescet; cum venerit in majestate sua & Patris & sanctorum Angelorum:* (rr) quod enim respectui humano mancipati, Christum suo modo negent, & erubescant, §. 3. ostensum est. Proin, secundum relatam supra oraculum, Servator noster tales illo
judi-

(qq) Matth. 10. v. 33. (rr) Luc. 9. v. 26,

judicii tremendo die coram universo orbe, Angelis, Cælitibus ac æterno Patre pariter negabit, ac erubescet.

Quid autem horribilius, quàm frigida mente ignorari ab illo, à quo solo nostra tunc salus dependet? quid terribilius, quàm pudori esse illi, à quo nostra omnis gloria promanat? Nam quorum nos pudet, hos & nauseamus, & ab iis oculos avertimus. Quid autem funestius, quàm Christum suos illos misericordes oculos à nobis avertere? quàm Divinum illud Cornauseare nos, & abhorrere? Ah! à *facie frigoris ejus quis sustinebât?* (ss) præcipuè si pulsantibus, & ad coelestes nuptias admitti petentibus, clausa januâ, reponat triste illud: *nescio vos;* (tt) aut illud alterum: *non novi hominem,* (uu) benevola scilicet illa ac plena amoris scientia, qua fideles sibi mentes discernere consuevit. Hac ergo plaga ne & tu puniaris, *tíme DEUM,* (xx) ejusque judicium metue; hujus

Pars I.

Q

enim

(ss) Psal. 147. v. 17. (tt) Matth. 25. v. 12.
(uu) Matth. 26. v. 72. (xx) Prov. 3. v. 7.

enim constans metus saluberrima est contra hunc, quem impugnamus, morbum panacea.

Igitur coniecto in cordis intima acri obtutu, seriò inquire, 1. an non etiam tu illorum ex numero sis, qui (immemores illius Sipientis effati: *qui timet hominem, citò corruet*) (yy) *illic trepidaverunt timore, ubi non erat timor?* (zz) id est, an non etiam tu ex vano aliis displicendi respectu plurima commiseris mala? & plura itidem omiseris bona ex futili iisdem placendi pruritu? Ita si est, *scito; quod pro omnibus his adducet te DEUS in iudicium.* (aaa) Proin in tempore te emenda, illasque occasiones designa, in quibus huic malo ope examinis particularis occurrere statuis.

2. Sedulò indaga, an fide viva credas sequentia æternæ Veritatis oracula? scilicet, *nemo potest duobus dominis servire, Christo scilicet, & mundo:* (bbb)

(yy) Prov. 29. v. 25. (zz) Psal. 52. v. 6.
(aaa) Ecclæ. 11. v. 9.

(bbb) quicumque voluerit esse amicus huius seculi, inimicus DEI constituitur.

(ccc) item hæc: si hominibus placerem, Christi servus non essem. (ddd) DEUS

dissipabit ossa eorum, qui hominibus placet.

(eee) Adeoque examina, an non aulico ritu aliis inserviando, abjectè blandiando, verbis adulando, sæcularium mores imitando, hominum favorem aucuperis? O miser! quod tam sollicitè quæris, lanugo est, quæ à vento tollitur: spuma gracilis est, quæ à procella dispergitur: fumus est, qui à vento diffunditur.

(fff) Similis Æsopico canis, qui rem perdis, ut umbræ inhies: qui aeterna negligis, ut transitoria nundineris. Ah! tandem aliquando aliorum damnis sape.

3. Disquire præterea, an practicè tibi persuasam habeas veritatem illius enunciati, à Christo nobis per Matthæum & Lucam intimati: nempe *nolite timere eos, qui occidunt corpus; ani-*

Q 2 *man*

(bbb) Matth. 6. v. 24. (ccc) Jac. 4. v. 4.

(ddd) Gal. 1. v. 10. (eee) Psal. 52. v. 6.

(fff) Sap. 5. v. 15.

mam autem non possunt occidere; sed potius timete eum, qui potest & animam, & corpus perdere in gehennam. (ggg) item: dico autem vobis amicis meis: ne terreamini ab his, qui occidunt corpus, & post hæc non habent amplius, quid faciant. Ostendam autem vobis, quem timeatis: timete eum, qui, postquam occiderit, habet potestatem mittere in gehennam. Ita dico vobis, hunc timete. (hhh)

Proin vide, an fixum animo sedeat, potius omnium odia incurrere, socio-
rum ludibriis exagitari, ab eorum con-
venticulis excludi, illorum dicitariis
vexari, ab ipsis contemni, & vitari;
quàm supremum Numen veniali noxa
offendere? Quid hæres? . . . Audi mo-
mentem Ecclesiasticum: *pro his omnibus
ne confundaris, & ne accipias personam,
ut delinquas propter eam. (iii) Nam
maledictus, qui confidit in homine, &
ponit carnem brachium suum; ita, ut
ejus gratia lædat Creatorem. (lll)*

4. Dem-

(ggg) Matth. 10, v. 23. (hhh) Luc. 12, v. 4. & seq. (iii) Eccli. 42, v. 4. (lll) Jerem. 17, v. 5.

4. Demum inquire, an ægrè feras, si alii frigidè tecum agant, tuum confortium fugiant, teque averfentur? Hoc ipsum est, ais, quod mentem adeò urit, cruciatque. Verùm quid doles, quòd non fallaris? . . . quòd plurimorum fons tædiorum tibi obturetur? . . . quòd non fruaris illa societate, qua caruisse olim gaudebis? . . . Nunquid non DEUS tibi melior est, quàm decem (mmm) ejusmodi gregales? imò quàm milleni tales erronei, inconstantes, vitiosi sodales? Lætare potiùs, quia odit te mundus; signum id est, quod de mundo elegerit te Christus; si enim de mundo esses, mundus utique, quod suum erat, diligeret; quia autem de mundo non es, propterea odit te mundus. (nnn) Proin gaude.

Præterea scito, quia Christum priorem te odio habuit; (ooo) non est autem discipulus supra Magistrum. (ppp) Exulta igitur, quod à mundo eodem, quo ille,

Q 3

ille,

(mmm) 1. Reg. 1. v. 9. (nnn) Joan. 15.
v. 19. (ooo) Ibid. v. 18. (ppp) Matth. 10.
v. 24.

ille, habearis modo. Denique transitorii hi, quibus tepidi te afficiunt, despectus abunde compensantur genuina illa ac æternùm duratura existimatione, quam de te probi in terris, ac Beati in cœlis concipiunt, semperque fovebunt. Quin imò illi ipsi quoque irrisores tui sub finem vitæ & orbis te propterea encomiis efferent.

Igitur licet ejusmodi Iudicatoribus *frons area sit; (qqq)* tamen *ne timeas eos, neque metuas à facie eorum:* nam dabit tibi DEUS (*modò heroicis furgas in ausus*) *faciem tuam valentio- rem faciebus eorum, & frontem tuam durio- rem frontibus eorum. (rrr)* Primis solummodo diebus eorundem cavillationes cataphraëto pectore immotus excipias, oportet, & vicisti. Hi ipsi postea laudum tibi thura litabunt; & quem priùs sibi similem vilipenderunt, nunc dissimilem reverebuntur.

At oppones: non solum agitur hic de fugiendis hominum irrisionibus, sed

(qqq) *Isa. 48. v. 4.* (rrr) *Ezech. 3. v. 8.*

sed de vitandis, quæ aliàs inferent, damnis. *Timendum enim, ne iratî noceant.* Verùm reponit Augustinus, *non nocebunt homines, nisi permittat DEUS.* Dein isti semper habent voluntatem nocendi; nec si placentur, nec si rogentur, desinunt nocere velle. Hoc enim malevolentia illorum proprium est. Ergo quid facies eos colendo, nisi ut offendas illum, quo offenso in istorum potestatem daberis. Et qui tibi nihil possent facere, illo placato; facient tibi quidquid volent, illo irato. Hæc Africæ lumen Augustinus. (sss)

Itaque Pauli monitum secutus, obverso tergore totum tibi mundum crucifige, (ttt) ridentem ride, spernentem sperne, & contemptis ejus judiciis, non nisi Divinum metue. Cura, ut non jam desideris hominum, sed voluntati DEI, quod reliquum est in carne, vivas temporis. (uuu) Secus, væ tibi! nam horrendum erit incidere in manus DEI viventis; (xxx) tum quia non est

Q 4 sanctus,

(sss) Enar. 2. in Psal. 26. (ttt) Gal. 6. v. 14. (uuu) 1. Petr. 4. v. 2. (xxx) Hebr. 10. v. 31.

*sanctus, ut est Dominus, qui ejusmodi
vanos timores infinito odio averfatur;
tum quia non est fortis, sicut DEUS no-
ster; (yyy) ipse enim est, qui vita &
mortis habet potestatem: qui deducit ad
inferos, & reducit: (zzz) & non est,
qui effugiat manum ejus. (w) Igitur
hujus solius judicium time; hominum
verò judicia contemne; & gemino hoc
antidoto munitus, respectum omnem
humanum facili negotio fugabis.*

(yyy) 1. Reg. 2. v. 2. (zzz) Sap. 16. v. 13.
(w) Tob. 13. v. 2.

